
Секція 2

СТАНОВЛЕННЯ КОНСТИТУЦІОНАЛІЗМУ В УКРАЇНІ ТА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

Віолетта Романівна Дубовських – студентка III курсу Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ
Науковий керівник: **Світлана Андріївна Лубенець** – старший викладач кафедри юридичних дисциплін Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ

АНАЛІЗ ІНСТИТУЦІЙНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ РАДИ БЕЗПЕКИ ООН

24 жовтня 1945 на конференції у Сан-Франциско на підставі Хартії Об'єднаних Націй 51 держава, серед яких і Україна, заснували ООН. На сьогодні до складу ООН входить 193 держави і яка фінансується з обов'язкових та добровільних внесків від своїх держав-членів. Головна функція ООН – це зміцнення миру між державами і підтримання міжнародної безпеки. Все решта є похідним. В Україні шостий рік триває війна, тож у громадян накопичилось багато питань до Організації і саме тому її діяльність, а також недоліки цієї діяльності для нас є актуальними.

Так, проблемні питання реформування Ради Безпеки ООН досліджені в працях таких вітчизняних учених, як В. Ф. Антипенко, М. О. Баймуратов, М. В. Буроменський, Ю. О. Волошин, Є. В. Годованик, О. О. Грінченко, М. М. Гуренко-Вайцман, А. О. Делінський, В. Н. Денисов, В. І. Євінгов, О. Л. Копиленко, Н. Р. Малишева, М. М. Микієвич, В. В. Мицик.

Один з головних органів ООН – Рада Безпеки (РБ) відповідає за підтримання миру та безпеки у відносинах між країнами-членами ООН. Якщо інші органи Організації Об'єднаних Націй можуть лише зробити «рекомендації» різним урядам держав, то Рада Безпеки ООН має право приймати обов'язкові рішення (3).

Рада Безпеки складається з 15 держав-членів, котрі в свою чергу розподіляються на 5 постійних членів – Китай, Франція, Росія, Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії і Сполучені Штати Америки – і 10 непостійних членів. У 2016, 2017 роках Україна входила до непостійних членів. Рішення приймаються у разі, якщо їх підтримають принаймні 9 членів. Тобто коли постійна

п'ятірка займає сталі позиції, що не співпадають, скільки б не тривали обговорення – консенсусу не досягти (5).

Росія є постійним членом Ради безпеки ООН, а, відповідно до статуту цієї організації, постійні члени Радбезу мають право вето. Одного вето від однієї з країн може бути достатньо для того, щоб заблокувати будь-яку резолюцію.

Статут ООН не містить прямих згадок про право вето. Однак п. 3 статті 27 Статуту (1) визначає, що рішення з усіх питань, крім процедурних, вважаються прийнятими, якщо за них подані «однакові голоси всіх постійних членів Ради». Отже, голос постійного члена Ради, поданий проти розглянутого рішення, є по суті накладенням вето.

Мета механізму вето полягає в тому, щоб запобігти дії ООН проти інтересів членів-засновників з урахуванням уроків Ліги Націй, де вето мав кожен член Ради і де відсутність обліку консенсусу країн, без згоди між якими практичне досягнення безпеки неможливо, призвело до непрацездатності організації (2).

Статут ООН не передбачає механізмів протидії зловживання правом вето, коли один з постійних членів РБ ООН фактично блокує втручання ООН в ситуації, в яких такий член РБ ООН порушує міжнародне право. Використання права вето Росією під час її агресії проти України та з метою протидії здійсненню міжнародного суду над винними у збитті Боїнга *MН17* біля Донецька в липні 2014 змусило країни-члени ООН здійснити спробу відміни права вето.

Щоб позбавити постійних членів права вето потрібно змінити Статут ООН, для цього, за зміну мають проголосувати п'ять постійних членів організації (США, Росія, Китай, Великобританія, Франція), а парламенти цих країн мають ратифікувати зміни. Але оскільки право вето дає їм значні привілеї у світовій політиці, вони не квапляться з такою радикальною поступкою. Імовірність позбавлення цих країн права вето близька до нуля.

Треба відзначити, що, згідно із Статутом ООН, країна, яка є стороною конфлікту, не повинна голосувати в Радбезі. Однак із ситуацією в Україні все інакше. Через 5 днів після підписання Мінських угод 12 лютого 2015 року була ухвалена резолюція ООН, яка скріпила Мінські домовленості. Якими б поганими вони не були, ця резолюція – документ, підписаний ООН, і, відповідно до статуту, її треба виконувати, інакше можуть бути міжнародні наслідки. Так от, в цій резолюції сторонами конфлікту зазначені не Україна і Росія, а Україна і окремі представники Донецької та Луганської областей. Тому при розгляді конфлікту на Донбасі, відповідно до резолюції, на Росію не поширюється вимога не користуватися правом вето (4).

Підбиваючи підсумки, не можна нехтувати досягненнями Організації Об'єднаних Націй за роки її існування. В гуманітарній сфері вирішується дійсно багато вагомих задач, серед яких і надання житла,

медичних, продовольчих послуг. Але основна мета – підтримання миру в усьому світі – зависла у повітрі. І не останнє місце серед причин такого становища займає інституційна недосконалість Ради Безпеки, яка в умовах сьогодення логічно вимагає удосконалення шляхом реформування.

Література

1. Статут Організації Об'єднаних Націй і Статут Міжнародного Суду. URL. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_010 (дата звернення 01.03.2020).
2. Годованик Є. В. Компетенція Ради Безпеки ООН щодо підтримання міжнародного миру та безпеки / Є. В. Годованик. URL. <http://vuzlib.com/content/view/2267/73/>
3. Годованик Є. В. Юридичний аналіз компетенції Ради Безпеки ООН щодо підтримання міжнародного миру та безпеки/ Є. В. Годованик // Держава і право : зб. наук. праць. Серія: Юридичні і політичні науки. – 2010. – Вип. 50. – С. 623–631.
4. Проблеми реформування Ради Безпеки ООН. URL. <http://kimo.univ.kiev.ua/MOrg/28.htm>.
5. Губань Р. Проблеми реалізації проєктів реформи Ради Безпеки ООН / Р. Губань // Юридичний журнал. – 2007. – № 11. URL. <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=2803>.

Владислав Олексійович Федоренко – курсант I курсу Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ.

Науковий керівник: Ольга Олександрівна Бакаєва – викладач кафедри юридичних дисциплін Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ

ТЕОРЕТИЧНІ ТА КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ СТАНОВЛЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ДЕРЖАВИ В УКРАЇНІ

Сучасність увійшла в епоху глобальної системної трансформації, наслідком якої, стало набуття суспільством нових рис, що відповідають вимогам часу.

Зміни торкнулися і соціальних стандартів, і правил поведінки, і суспільних потреб. Частково вони супроводжувалися явищами, що неминуче призвели до настання несприятливих умов існування багатьох людей.

Історична ретроспектива глобальних трансформацій наштовхує на думку, що протягом всього існування людства спостерігається тенденція до підкорення однієї його частини іншою.

Проте навіть за обставин, коли суспільство не повною мірою наділене засобами забезпечення прав і свобод, головним питанням